

Beeldscherm op straat

In het uitgaansgebied wordt tijdelijk een groot mobiel beeldscherm geplaatst met daarop live-beelden van cameratoezicht, met daar tussendoor informatie over evenementen, openbaar vervoer, etc. Het doel is om het uitgaanspubliek bewuster te maken van het aanwezige cameratoezicht, waardoor hun veiligheidsgevoel toeneemt.

DOEL EN DOELGROEP

De belangrijkste doelstelling is het vergroten van het veiligheidsgevoel in het uitgaansgebied door de bewustwording van cameratoezicht. In tweede instantie kan het beeldscherm helpen om potentiële ordeverstoorers af te schrikken, maar dit effect is niet onderzocht.

De doelgroep is uitgaanspubliek in het algemeen en potentiële ordeverstoorers.

WAAROM WERKT HET

Door het prominente beeldscherm en het vertonen van de cameratoezichtbeelden daarop, wordt het gevoel van anonimiteit in het uitgaansgebied verminderd. Het uitgaanspubliek wordt zich bewust van de aanwezigheid van cameratoezicht en dat er over hun veiligheid wordt gewaakt.

PROBLEEM EN CONTEXT

Voor het volgende probleem of situatie kan het beeldscherm worden ingezet:

- Het uitgaanspubliek voelt zich onveilig, bijvoorbeeld door een incident of door de manier waarop de media het uitgaansgebied profileert, terwijl het relatief veilig is in het uitgaansgebied.
- Het uitgaanspubliek is zich niet bewust van het aanwezige (camera)toezicht en/of vindt dat er te weinig toezicht is in het uitgaansleven.

TOEPASSING EN UITVOERING

Betrokken partijen en hun rol

- Gemeente: de ambtenaar OOV heeft de regie in de invoering van het beeldscherm. Daarnaast is de bijdrage van afdeling communicatie belangrijk: er wordt immers een prominent communicatiemiddel in de openbare ruimte gezet. Ook de lokale projectleider cameratoezicht (indien aanwezig) moet betrokken worden om zijn expertise over het lokale cameratoezicht te geven.
- Organisatie verantwoordelijk voor het uitkijken van cameratoezichtbeelden: dit kunnen diverse partijen zijn, afhankelijk van de lokale situatie, zoals particuliere beveiliging, politie, BOA of een stichting. Zij selecteren de camerabeelden die op het beeldscherm te zien zijn.
- Leverancier van een mobiel beeldscherm.
- Lokale beheerder van de hardware cameratoezicht (kabels, camera's): aansluiten van het beeldscherm op de lokale hardware.
- Lokale software leverancier cameratoezicht: streaming van de beelden naar het beeldscherm.

Fasering

1. Commitment realiseren bij de verantwoordelijke beleidsmedewerker en college van B&W: bij vernieuwende maatregelen is enthousiasme een voorwaarde.
2. Visie creëren: vanuit de gemeente moet duidelijk zijn wat men wil bereiken met het beeldscherm. Welke functie krijgt het naast het uitzenden van live cameratoezichtbeelden: puur informatief? Of ook commercieel voor de horeca? Of interactief in kader van burgerparticipatie? Door de techniek is veel mogelijk. Welk doel wil je dienen? Denk hier goed over na.
3. Commitment creëren bij alle betrokken partijen.
4. Op basis van de visie bepalen op welke dag(en), tijdstip(pen) en locatie het beeldscherm wordt ingezet.
5. Budget regelen.
6. Vergunningen aanvragen.
7. Huur van het beeldscherm.

versie
November 2020

8. Aansluiting realiseren met het bestaande cameratoezicht (software en hardware), stroomvoorziening, etc.
9. Draaiboek realiseren voor de beelden en informatie die het beeldscherm laat zien.
10. Toepassing beeldscherm op de gekozen dagen en tijden.

Personele inzet en andere kosten

In 2015 is het beeldscherm in Hilversum gedurende zeven zaterdagen ingezet, waarbij het scherm iedere keer werd op- en afgebouwd. De exacte kosten zullen afhangen van de lokale situatie, maar houdt rekening met €20.000 tot €25.000 (2015) voor een tijdelijke inzet van zeven keer.

Aandachtspunten

- Het beeldscherm kan alleen worden ingezet in gemeenten waar cameratoezicht aanwezig is. Bovendien moet er een locatie zijn in het uitgaansgebied die geschikt is voor het beeldscherm. Dit moet een plek zijn waar veel uitgaanspubliek samenkomt en waar zij veilig kunnen stilstaan om de beelden op het scherm te bekijken, bijvoorbeeld een uitgaansplein.
- Het beeldscherm kan bijdragen aan de economische ontwikkeling, zoals de gelegenheid geven voor reclame of informatie over evenementen of vertrektijden van openbaar vervoer.
- Houd rekening met mogelijke negatieve neveneffecten: op het beeldscherm worden o.a. live cameratoezichtbeelden van burgers getoond. Mogelijk dat vanuit privacyoverwegingen hier kritisch op gereageerd wordt.
- Vooral nog is er alleen geëxperimenteerd met een tijdelijke toepassing van het beeldscherm op straat. Mocht het om een structurele toepassing gaan, dan heeft de implementatie veel meer voeten in aarde, zoals het aanvragen van vergunningen en het installeren van permanente bekabeling.
- Pas het beeldscherm toe vanuit een positieve insteek, zoals dienstverlening voor het uitgaanspubliek. Leg niet de nadruk op de cameratoezichtbeelden of de mogelijke onveiligheid in het uitgaansgebied. Stel het veiligheidsgevoel van de burger centraal.
- Kwaliteit is een belangrijke voorwaarde voor succes bij deze maatregel. Zorg voor een kwalitatief hoogwaardig scherm. Daarom moeten de beelden van cameratoezicht ook van goede kwaliteit zijn: vloeiende, scherpe

beelden die goed overkomen op een groot scherm met hoge resolutie. Anders schiet het beeldscherm zijn doel voorbij.

- Het beeldscherm heeft een prominente plaats in het uitgaansleven en zal opvallen. Bereid je daarom goed voor op vragen vanuit politiek, media en burgers over de reden van het beeldscherm, of aan alle wet- en regelgeving wordt voldaan, vooral op gebied van privacy.
- Privacy: publiek cameratoezicht valt onder artikel 151C van de Gemeentewet. Vanuit die wetgeving lijken er geen obstakels te zijn voor de inzet van het beeldscherm, mits het alleen wordt gebruikt om de aanwezigheid van camera's kenbaar te maken, niet voor opsporing of vervolging. Er worden bovendien op het beeldscherm alleen live-beelden getoond; de beelden mogen niet worden opgeslagen.

Aanvullende maatregelen

De volgende maatregelen moeten geïmplementeerd zijn om een mobiel beeldscherm te kunnen plaatsen:

- Toezicht: zodra er een incident is of dreigt, moet er voldoende toezicht zijn van bijvoorbeeld [politie](#), [sus-teams](#) of [jongerenwerkers](#) om opvolging te kunnen geven. Dit is belangrijk voor het behoud van het veiligheidsgevoel. Cameratoezicht en het beeldscherm vervangen regulier toezicht dus niet.

RESULTATEN

Effect in de praktijk

Het beeldscherm is voor het eerst toegepast in Hilversum. De resultaten:

- Het grootste deel van het uitgaanspubliek reageert positief op het beeldscherm. Ze vinden het goed dat het uitgaansgebied met camera's in de gaten wordt gehouden. De enkeling die zich kritisch uitlaat over het beeldscherm noemt vooral de inbreuk die het scherm maakt op de privacy. Ook de professionals (politie, beveiliging, horeca) zijn erg te spreken over het scherm. Als er al kritische noten worden gekraakt, hebben die bijvoorbeeld betrekking op de locatie van het scherm.
- Door het mobiele beeldscherm is het besef van cameratoezicht bij het meeste uitgaanspubliek toegenomen.

versie
November 2020

- Hoewel het scherm volgens het merendeel van het uitgaanspubliek geen effect heeft op het gevoel van veiligheid, is er ook een groep die zich veiliger is gaan voelen. Het effect is het sterkst onder jongvolwassenen van 18-35 jaar. Een derde van deze groep gaf aan zich sinds de plaatsing van het scherm veiliger te voelen.
- Het imago van het uitgaansleven in Hilversum is positiever geworden. Door de media-aandacht voor het beeldscherm kreeg de gemeente de gelegenheid om de werkelijke veiligheidssituatie over het voetlicht te brengen. Deze ontwikkeling is van cruciaal belang, omdat negatieve berichtgeving de positieve effecten van maatregelen kan beïnvloeden, zeker als het gaat om moeilijk grijpbare thema's als veiligheidsbeleving.
- Professionals hebben de indruk dat er een preventieve werking van het scherm uitgaat op potentiële ordeverstoorders.

Hoe kun je het effect meten?

Meet het effect door te evalueren:

- De veiligheidsgevoelens van het uitgaanspubliek voorafgaand aan en tijdens de aanwezigheid van het scherm.
- Het besef van cameratoezicht voorafgaand aan en tijdens de aanwezigheid van het scherm.